මහාසීහනාද සූත්‍රය

තථාගතයන් වහන්සේගේ අභීත ප්‍රකාශය සහ අසමසම ඥාණය

NotebookLM

අභියෝගයේ ආරම්භය: සුනක්ඛත්තගේ චෝදනාව

චෝදකයා: ලිච්ඡවි පුත්‍ර සුනක්ඛත්ත, කලක් බුදු සසුනේ පැවිදිව සිට සිවුරු හැර ගිය අයෙකි.

චෝදනාව: විශාලා මහනුවර පිරිස් මැද ඔහු මෙසේ ප්‍රකාශ කළේය: “ශ්‍රමණ ගෞතමයන්ට මනුෂ්‍ය ස්වභාවය ඉක්ණෘ ඉක්මවූ විශේෂ ඤාණයක් නැත. ඔහු තර්කයෙන් සහ විමර්ශනයෙන් ධර්මය දේශනා කරයි.”

පිළිගැනීම: එහෙත්, ඔහු මෙසේද පැවසීය: “නමුත්, උන්වහන්සේගේ මාර්ගය අනුගමනය කරන්නෙකුට සම්පූර්ණයෙන්ම දුකින් නිදහස් විය හැකිය.”

NotebookLM

නින්දාව ප්‍රශංසාවක් වූ සැටි

“යමෙකුගේ ධර්මය අනුගමනය කිරීමෙන් දුකින් මිදිය හැකිය” යන ප්‍රකාශය, තථාගතයන් වහන්සේට කළ හැකි ඉහළම වර්ණනාවකි. ක්‍රෝධයෙන් වුවද, ඒ හිස් පුද්ගලයා තථාගත ගුණයක්ම වර්ණනා කර ඇත.”

- බුදුරජාණන් වහන්සේ සාරිපුත්ත තෙරුන්ට පෙන්වා දුන් ආකාරය

NotebookLM

සුනක්ඛත්තට මගහැරුණු අසමසම ගුණ

බුදුරජාණන් වහන්සේ පෙන්වා දුන්නේ සුනක්ඛත්තට මෙම ගුණාංග තේරුම් ගැනීමට නොහැකි වූ බවයි:

නව අරහාදී බුදුගුණ

“ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අරහත්, සම්මාසම්බුද්ධ, විජ්ජාචරණ සම්පන්න...” යනාදී ගුණ.

ඉර්ධි ප්‍රාතිහාර්ය

“බොහෝ දෙනෙක් සේ පෙනී සිටීම, අහසින් යාම, බ්‍රහ්ම ලෝකය දක්වා වුවද ශරීරය වසඟයෙහි පැවැත්වීම.”

දිබ්බසෝත (දිව්‍ය කන)

“මිනිස් හැකියාව ඉක්මවූ දිව්‍ය කනෙන් දෙවි මිනිසුන්ගේ දුර හා ළඟ ඇති ශබ්ද ඇසීම.”

චේතෝපරීය ඤාණය (අනුන්ගේ සිත් දැනගැනීම)

“රාග සිත, ද්වේෂ සිත, සමාධිගත සිත ආදී වශයෙන් අන්‍යයන්ගේ සිත් ඒ ආකාරයෙන්ම දැනගැනීම.”

NotebookLM

දස තථාගත බල: අවබෝධයේ පරාකාෂ්ඨය (1-5)

“පින්වත් සාරිපුත්ත, තථාගතයන් වහන්සේට මෙම බල දහයෙන් යුක්තව, පිරිස් මැද සිංහනාද කරති.”

1 ස්ථාන-අස්ථාන ඤාණය

සිදුවිය හැකි දේ සහ සිදුවිය නොහැකි දේ හේතු සහිතව ඒ අයුරින්ම දැනීම.

2 කර්ම-විපාක ඤාණය

අතීත, වර්තමාන, අනාගත කර්මයන්ගේ විපාක හේතු සහිතව දැනීම.

3 සබ්බත්ථගාමිනී පටිපදා ඤාණය

සියලු උපත් කරා යන මාර්ග (ප්‍රතිපදා) ඒ අයුරින්ම දැනීම.

4 නානාධාතු ඤාණය

ලෝකයේ අනේකවිධ හා විවිධාකාර ස්වභාවයන් (ධාතු) ඒ අයුරින්ම දැනීම.

5 නානාධිමුක්තික ඤාණය

සත්වයන්ගේ විවිධ අදහස්, නැඹුරුතා සහ අධිමුක්තිය ඒ අයුරින්ම දැනීම.

NotebookLM

දස තථාගත බල: අවබෝධයේ පරාකාෂ්ඨය (6-10)

“පින්වත් සාරිපුත්ත, තථාගතයන් වහන්සේට මෙම බල දහයෙන් යුක්තව, පිරිස් මැද සිංහනාද කරති.”

6 ඉන්ද්‍රිය-පරෝපරියත්ත ඤාණය

සත්වයන්ගේ ඉන්ද්‍රියන්ගේ දියුණු හා පිරිහුණු ස්වභාවය ඒ අයුරින්ම දැනීම.

7 ධ්‍යාන-විමෝක්ෂාදී ඤාණය

ධ්‍යාන, විමොක්ෂ, සමාධි, සමාපත්ති සහ ඒවායේ සියුම් බව ඒ අයුරින්ම දැනීම.

8 පුබ්බේනිවාසානුස්සති ඤාණය

තමන්ගේ අනේකවිධ වූ පෙර භවයන් (“එක ජීවිතයක්, ජීවිත දෙකක්... ජීවිත ලක්ෂයක් වුවත්”) විස්තර සහිතව සිහි කිරීම.

9 දිබ්බචක්ඛු ඤාණය

දිවැසින් සත්වයන්ගේ චුති-උත්පත්ති දැකීම සහ ඔවුන් කර්මානුරූපව සුගති-දුගතිවලට යන ආකාරය දැනීම.

10 ආසවක්ඛය ඤාණය

සියලු ආශ්‍රවයන් (කෙලෙස්) නැති කර, මේ ජීවිතයේදීම චිත්ත විමුක්තිය හා ප්‍රඥා විමුක්තිය සාක්ෂාතේ කළ බවට ඇති දැනුම.

NotebookLM

සතර විශාරද ඥාණ: අභියෝග කළ නොහැකි ආත්ම විශ්වාසය

“තථාගතයන් වහන්සේට මෙම කරුණු හතර පිළිබඳව කිසිදු බියක් හෝ තැතිගැනීමක් නැත.”

1 සම්මා සම්බුද්ධ බව පිළිබඳව:

“ඔබ වහන්සේ සම්මා සම්බුද්ධ යැයි පැවසුවද, මේ ධර්මයන් අවබෝධ කර නැත” යි කිසිවෙකුට කිව නොහැකිය.

2 ආශ්‍රව ක්ෂය කළ බව පිළිබඳව:

“ඔබ වහන්සේ සියලු කෙලෙසුන් නැසූ බව පැවසුවද, මේ කෙලෙස් ඔබ තුළ ඇත” යි කිසිවෙකුට කිව නොහැකිය.

4 දේශිත ධර්මයේ ප්‍රතිඵලය පිළිබඳව:

“ඔබ වහන්සේ දේශනා කළ ධර්මය දුක් කෙළවර කිරීමට උපකාරී නොවේ” යි කිසිවෙකුට කිව නොහැකිය.

3 අන්තරායකර ධර්ම පිළිබඳව:

“ඔබ වහන්සේ අන්තරායකර යැයි පෙන්වා දුන් දේ එසේ නොවේ” යි කිසිවෙකුට කිව නොහැකිය.

NotebookLM

භවයේ සිතියම: සතර යෝනි සහ පංච ගති

අවසාන ගමනාන්තය

නිවන (මෙම ගති පහෙන් නිදහස් වූ කඅෂා)

අණ්ඩජ: බිත්තරයෙන් උපදින සතුන්.

ඕපපාතික: ඉහත ක්‍රමවලින් තොරව පහළ වන (දෙවිවරු, නිරි සතුන් වැනි) සත්වයන්.

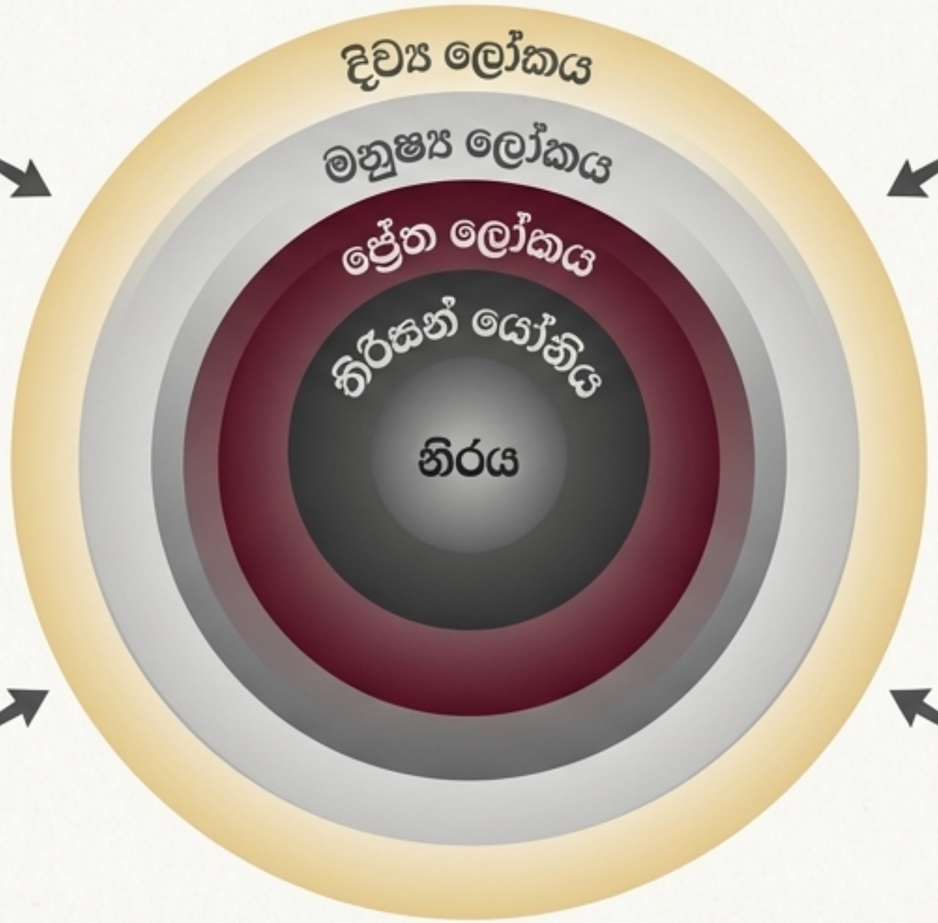

ජලාබුජ: මව් කුසෙන් උපදින සතුන්.

සංසේදජ: තෙත පරිසරයක (කුණු වූ දේ ආදියෙහි) උපදින සතුන්.

NotebookLM

භව ගමනේ උපමා: මාර්ගය සහ ගමනාන්තය

“පිපාසිතව, වෙහෙසට පත්ව ගමන් කරන්නෙකුට මෙන්, සත්වයාගේ ගමනාන්තය
බුදුරජාණන් වහන්සේ උපමාවදුලින් පෙන්වා දුන් සේක.”

නිරය: ගිනි දැල් නැති, දුම් නැති, **ගිනි අඟුරු වළකට** වැටීම.

මනුෂ්‍ය ලෝකය: හොදින් පත්‍ර සහිත, ඝන සෙවණ ඇති **ගසක් යට** විවේක ගැනීම.

ස්වර්ගය: සියලු සැප පහසුකම් සහිත, අලංකාර **මාළිගාවකට** ඇතුළු වීම.

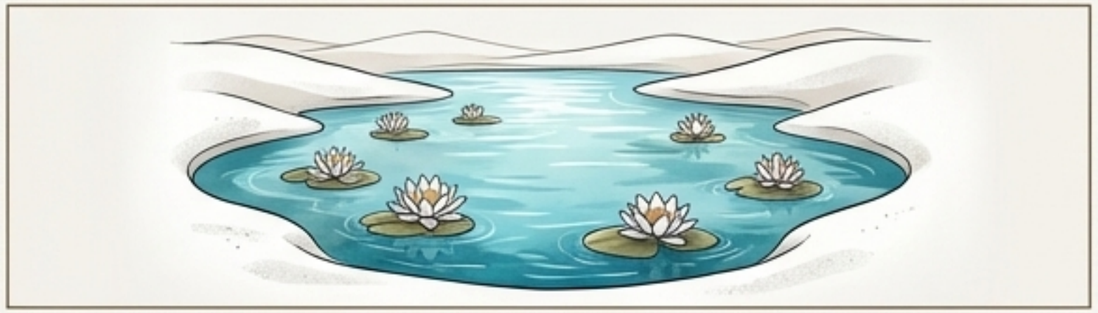

නිවන: සිසිල් ජලයෙන් පිරි, නිල් කැට වන්, **පිරිසිදු පොකුණකට** බැස සියලු වෙහෙස නිවා ගැනීම.

NotebookLM

සත්‍යය සෙවූ මගේ ගමන: දුෂ්කරක්‍රියාවේ අන්තය

> “පින්වත් සාරීපුත්ත, මම තපස් රකින පුද්ගලයන් අතර ඉහළීන්ම තපස් රැක්කෙමි. කටුක තපස් රකින පුද්ගලයන් අතර උග්‍ර ලෙසම කටුක තපස් රැක්කෙමි. මේ ශරීරයට වධ දීමේ මාර්ගයේ අන්තයටම ගියෙමි.”

- සතර ආකාරයකින් බ්‍රහ්මචාරී ජීවිතයක් ගත කළ බව.
- තපස් රැකීම (තපස්සිතා), කටුක බව (රුක්ඛතා), පවට පිළිකුල (ජේගුච්ඡතා), හුදෙකලාව (පවිවෙකතා) යන අංශවලින් අග්‍රස්ථානයට පත්වීම.

NotebookLM

ශරීරයට කළ වධ හිංසාවල යථාර්ථය

- ආහාර: දිනකට එකම එක මසං ගෙඩියක්, තල ඇටයක් හෝ හාල් ඇටයක් පමණක් වැළඳීම.
- ශරීරයේ කෘශ බව:
  - තට්ටම් “ඔටුවෙකුගේ කුරයක් සේ” විය.
  - කොඳු ඇට පෙළ “ගැට සහිත වැලක් මෙන්” දිස්විය.
  - පපුවේ ඇට “දිරා ගිය සල්පිලක පරාල මෙන්” ඉස්මතු විය.
  - ඇස් “ගැඹුරු ළිඳක පතුලේ දිලිසෙන දිය මෙන්” ගිලී ගියේය.
  - බඩේ සම කොදු ඇට පෙළට ඇලී ගියේය.
- වෙනත් ක්‍රියා: සොහොනේ සැතපීම (මිනී ඇට කොට්ටයට තබාගෙන), කෙස් රැවුල් උදුරා දැමීම, කටු සහිත ලෑලි මත සැතපීම.

NotebookLM

දුෂ්කර මඟින් සත්‍යය අවබෝධ නොවූයේ ඇයි?

“පින්වත් සාරිපුත්ත, ඒ විදිහට ජීවත් වෙලා,
ඒ තරම් දුෂ්කර ක්‍රියාවක යෙදිලත් මට
මනුෂ්‍ය ස්වභාවය ඉක්මවා ගිය ශ්‍රේෂ්ඨ වූ
අවබෝධ සුදු අවබෝධ ඥානයක් ලබාගන්න
පුළුවන් වුනේ නෑ. ඒකට හේතුව මොකක්ද?
ඒ ආර්ය වූ ප්‍රඥාව අවබෝධ නොකිරීමමයි.”

ප්‍රතික්ෂේප කළ වෙනත් මාර්ග:

- සංසාරයේ සැරිසැරීමෙන් පිරිසිදු වීම.
- උපතින් පිරිසිදු වීම.
- යාග හෝ ගිනි පූජාවලින් පිරිසිදු වීම.

NotebookLM

අසූ වියේදීත් නොසැලෙන ප්‍රඥාව

“පින්වත් සාරිපුත්ත, දැන් මට වයස අවුරුදු අසූවකි. මම ජරාජීර්ණ වී මහලු වුවද, මගේ ප්‍රඥාව පිරිහී යනු ඇතැයි යමෙක් පවසයිද, එය එසේ නොවේ.”

ශ්‍රාවකයන් සතර දෙනාගේ උපමාව:

- අවුරුදු 100ක් ආයුෂ ඇති, තියුණු නුවණැති ශ්‍රාවකයන් සතර දෙනෙකු ගැන සිතන්න.
- ඔවුන් නොනවත්වා සතර සතිපට්ඨානය ගැන ප්‍රශ්න ඇසුවද, තථාගතයන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනාව හෝ ප්‍රශ්න විසඳීම අවසන් නොවේ.
- ඒ ශ්‍රාවකයන් සියල්ල අපවත් වුවද, “තථාගතයන් වහන්සේගේ ප්‍රඥාවට නම් අල්පමාත්‍ර වෙනසක්වත් වෙන්නෙ නෑ.”

NotebookLM

මහාසීහනාදය: ලෝකයාගේ හිත සුව පිණිස පහළවීම

> "පින්වත් සාරිපුත්ත, යමෙක් ලෝකයේ කෙනෙකු ගැන නිවැරදිව පවසන්නේ නම්, ‘මේ පුද්ගලයා බොහෝ ජනයාට හිත පිණිස, බොහෝ ජනයාට සුව පිණිස, ලෝකයා කෙරෙහි අනුකම්පාවෙන්, දෙව් මිනිසුන්ගේ යහපත සලසන, මුළාවෙන් තොරව පහළ වූවෙකි’ යි, ඒ මා ගැනම නිවැරදිව පවසන්නෙකි."

NotebookLM

ලෝමහංසන පරියාය: ලොමු දැහැගන්වන දේශනාව

දේශනාව අවසානයේ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පවන් සලමින් සිටි නාගසමාල තෙරුන් වහන්සේ මෙසේ පැවසීය: “ස්වාමීනී, ආශ්චර්යයි! මේ ධර්ම දේශනාව ඇසීමෙන් මගේ ඇගේ මවිල් කෙළීන් විය.”

බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිතුරු දුන් සේක: “එසේනම්, නාගසමාල, මේ ධර්ම දේශනාව ‘ලොමහංසන පරියාය’ (ලොමු දැහැගන්වන දේශනාව) ලෙස මතක තබාගන්න.”

තථාගතයන් වහන්සේගේ මෙම අසමසම ඥාණය, අභීතභාවය සහ අනුකම්පාව, උන්වහන්සේ දේශනා කළ විමුක්ති මාර්ගය කෙරෙහි අප තුළ ඇති කළ යුතු විශ්වාසය කෙබඳුද?

NotebookLM